ADVIES

TECHNISCHE VOORSCHRIFTEN BINNENSCHEPEN EN BINNENVAARTPERSONEEL

MORA
Mobiliteitsraad

Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

www.mobiliteitsraad.be – T +32 2 209 01 11 – E info@mobiliteitsraad.be

Adviesvraag	Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regelgeving over technische voorschriften voor binnenschepen en binnenvaartpersoneel.
Adviesvrager	Lydia Peeters - Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
Ontvangst adviesvraag	12 juli 2022
Goedkeuring Commissie	29 augustus 2022
Bekrachtiging raad	23 september 2022

Contactpersoon	Nico Milo	nmillo@serv.be

Inhoud

Inleiding 4

Advies 5

Inleiding

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken vroeg de MORA om advies over het voorontwerp van besluit tot wijziging van de regelgeving over technische voorschriften voor binnenschepen en binnenvaartpersoneel.

Het voorliggende besluit voert, naar aanleiding van de invoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 mei 2022 over de beroepscompetenties voor binnenvaartpersoneel, nog enkele wijzigingen door aan de regelgeving inzake technische voorschriften voor binnenschepen en inzake binnenvaartpersoneel. Het is de bedoeling om de regelgeving inzake technische voorschriften voor binnenschepen verder aan te passen aan de huidig geldende Europese standaarden en de regelgeving voor binnenvaartpersoneel beter af te stemmen op de noden van de praktijk en de binnenvaartsector.

Op 25 juni 2021 gaf de MORA (samen met de SERV) al een advies op eigen initiatief naar aanleiding van de om te zetten Richtlijn 2017/2397 over de erkenning van beroepskwalificaties in de binnenvaart waarbij wordt voorzien in een gemeenschappelijke stelsel van beroepskwalificaties in de binnenvaart gebaseerd op vereiste competenties en waarmee een kader wordt gecreëerd voor de erkenning van beroepskwalificaties in de gehele Unie.

In dat advies uitte de MORA zijn bezorgdheid over de mogelijke negatieve gevolgen van een te rigide omzetting van de Richtlijn voor de zij-instroom in de binnenvaart en vraagt hij voor de zij-instromers een werkbare en soepele oplossing voor het bekomen van een bekwaamheidsattest. Ook dringt de MORA erop aan om hierbij de stakeholders nauw te betrekken.

Met het besluit van 6 mei 2022 over de beroepscompetenties voor binnenvaartpersoneel zette de Vlaams Regering de Richtlijn 2017/2397 gedeeltelijk om en voorliggend voorontwerp van besluit voert nog een aantal wijzigingen door aan het besluit van 6 mei.

De deadline voor de omzetting van Richtlijn 2017/2397 werd niet gehaald, aangezien de Richtlijn uiterlijk op 17 januari 2022 in nationale regelgeving moest worden omgezet en de Richtlijn in werking treed op 18 januari 2022.

Advies

De MORA vindt het positief dat onder meer in navolging van zijn advies van 25 juni 2021 twee overlegplatformen (werkgroepen) zijn opgezet met als doel:

- samen met de stakeholders te zoeken naar mogelijkheden en flankerende maatregelen om de instroom op de arbeidsmarkt van de binnenvaart op een structurele manier te verbeteren en
- de Vlaamse beroepskwalificaties voor verschillende binnenvaartopleidingen aan te passen.

De Raad merkt echter op dat er vanuit de binnenvaart een grote bekommernis is over een aantal thema's, prioriteiten en praktische problemen die aan bod kwamen in deze werkgroepen, maar die niet zijn meegenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 6 mei 2022 noch in het voorliggende besluit of niet hebben geleid tot concrete maatregelen die gekoppeld zijn aan de nodige budgetten.

De MORA geeft daarom in dit advies de nog openstaande knelpunten mee die vanuit de binnenvaartsector worden gesignaleerd en vraagt om hiervoor in overleg met de sector tot een oplossing te komen.

Nood aan maatregelen die (zij)instroom vergroten

De huidige instroom aan gekwalificeerd binnenvaartpersoneel is onvoldoende om op de verwachte groei van de binnenvaart te kunnen anticiperen. Er is daarom nood aan flankerende maatregelen die er specifiek op gericht zijn om de instroom en zij-instroom van binnenvaartpersoneel te stimuleren en te vergroten. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan meer promotie voor het beroep, actieve aanwervingscampagnes, extra middelen voor inrichten van leerwerkplekken en verkorte opleidingen.

Medische keuring

Richtlijn 2017/2397 voorziet een harmonisatie van de medische keuring in de EU. In Vlaanderen en in het Waals Gewest wordt echter een verschillende aanpak gehanteerd. Meer in het bijzonder worden in Vlaanderen en het Waals Gewest andere criteria opgelegd aan de artsen die de medische keuring mogen uitvoeren. Vlaanderen hanteert een vaste lijst van artsen, in het Waalse Gewest mag iedere arts met een RIZIV-nummer de keuring uitvoeren. Dit zorgt voor administratieve lasten en onduidelijkheid. Er wordt gevraagd om dezelfde criteria te hanteren in gans België.

Binnenvaartsimulator voor opleidingen

Er is momenteel geen werkende binnenvaartsimulator voor opleidingen beschikbaar. Voor examens is er wel één, maar die is minder toegankelijk voor studenten ter voorbereiding van hun

examen. Bovendien zijn er ook problemen met de erkenning en de homologatie van binnenvaartsimulatoren.

Schoolschip

Het huidige Vlaams schoolschip voldoet niet meer aan de door Europa opgelegde normen (ES-TRIN). Een nieuw schoolschip dat aangepast is aan de Europese normeringen is bijgevolg nodig.

Impactmeting en monitoring

Door het te laat omzetten van de Richtlijn 2017/2397 werden geen nieuwe examens georganiseerd sinds eind december 2021 tot en met mei 2022. Het is aangewezen om van deze laattijdige omzetting de impact te meten en inzicht te krijgen in het aantal onbeantwoorde aanvragen, het stilvallen van doorstroom en op de zijdelingse instroom.

De Richtlijn 2017/2397 legt hogere startkwalificaties voor de dekbemanning (schipper, matroos) in de binnenvaart op en verlengt de opleidingsduur.
Er is een vermoeden dat dit een negatieve impact zal hebben op de instroom in het beroep. Daarom wordt gevraagd de impact van deze verstrenging te kennen en om inzicht te krijgen op het aantal personen dat deelneemt aan de opleiding en het examen alsook op het aantal dat uiteindelijk slaagt. Deze cijfers zijn momenteel niet gekend.

Harmonisering criteria binnenvaartopleidingen

Door een dispuut tussen de Centrale Commissie voor de Rijnvaart en de Europese Unie erkent de CCR zowel de criteria voor beroepsopleiding van de CCR (de oude regeling) als die van de EU (de nieuwe regeling). Hierdoor bestaan er momenteel verschillende vereisten voor binnenvaartopleidingen.

Er wordt vastgesteld dat binnenvaartbedrijven nu uitwijken naar andere landen voor opleidingen en examens die nog niet conform de Richtlijn opereren. Onder meer Nederland, en Zwitserland zijn examens blijven organiseren zonder onderbreking volgens de oude afspraken (minder vaartijd, minder duurtijd examens…).

Er was een akkoord dat Vlaanderen dit zou aankaarten bij Europa en ook zou pleiten voor de versoepeling van de vaardagenvereiste. Het is momenteel onduidelijk of hiervoor al actie is ondernomen en zo ja welke resultaten dit heeft opgeleverd.

Beroepskwalificaties afwerken

Er wordt vastgesteld dat nog niet alle beroepskwalificaties voor binnenvaartpersoneel zijn aangepast. De beroepskwalificatie kapitein op managementniveau moet nog gefinaliseerd worden.